

# Een samenvatting van het jaarverslag 2006

Wilt u het hele Jaarverslag 2006, dan kunt u dat downloaden van onze intranetsite <http://pensioenfonds.arcadis.nl> of via internet: [www.pensioenfonds.arcadis.nl](http://www.pensioenfonds.arcadis.nl). Mail voor een gedrukte versie naar [pensioenfonds@arcadis.nl](mailto:pensioenfonds@arcadis.nl) of bel (026) 377 83 14

Het gaat goed met ARCADIS Pensioenfonds. Uitstekende beleggingsresultaten hebben gezorgd voor herstel van de buffers. In deze editie van Pensioennieuws geven we u een overzicht van de belangrijkste cijfers en feiten uit het Jaarverslag 2006. Ook kunt u lezen over het wat en hoe van inhaalindexatie.

Juli 2007

# Pensioennieuws

Pensioennieuws is een uitgave van Stichting Pensioenfonds ARCADIS Nederland

## Pensioenen verhoogd

Per 1 juli 2007 worden de ingegane pensioenen van de ARCADIS-gepensioneerden en de pensioenaanspraken van de 'slapers' (ex-Arcadianen die nog pensioen bij het pensioenfonds hebben) verhoogd met 1,53%. Dit gebeurt dankzij de resultaatdeling van het pensioenfonds. Hierdoor worden de pensioenen dit jaar volledig beschermd tegen inflatie. De opgebouwde pensioenrechten van de ARCADIS-medewerkers worden verhoogd met 1,75% en groeien daardoor mee met de algemene loonstijgingen bij ARCADIS. Datzelfde geldt ook voor de arbeids-ongeschiktheidspensioenen.

## Hoe hoog moeten de buffers zijn?

Een pensioenfonds heeft aanzienlijke buffers nodig om eventuele tegenslagen, bijvoorbeeld op de beurs, op te kunnen vangen. Hoe hoog die buffers moeten zijn, bepaalt de wetgever. De Nederlandsche Bank houdt toezicht. De vereiste hoogte is niet voor alle pensioenfonds hetzelfde. Het hangt met name af van het risico dat een fonds neemt in het beleggingsbeleid. Grof gezegd: hoe meer risico er wordt genomen (door bijvoorbeeld een groot deel van het vermogen in aandelen te beleggen), des te groter moeten de buffers zijn. Daarnaast is bijvoorbeeld ook de leeftijdsverdeling en de hoeveelheid gepensioneerden van invloed. De buffers moeten zo hoog zijn dat er niet meer dan 2,5% kans is dat de dekkingsgraad van een fonds binnen één jaar onder de 105% daalt. Voor ARCADIS Pensioenfonds was de vereiste dekkingsgraad eind 2006 121,6%. Met onze werkelijke dekkingsgraad van 132,9% kwamen we daar dus bovenuit.

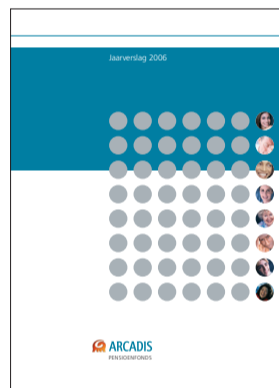
© Juli 2007  
ARCADIS Pensioenfonds Beaulieustraat 22, Arnhem  
Postbus 33, 6800 LE Arnhem, telefoon 026 3778314  
[pensioenfonds@arcadis.nl](mailto:pensioenfonds@arcadis.nl), <http://pensioenfonds.arcadis.nl>  
[www.pensioenfonds.arcadis.nl](http://www.pensioenfonds.arcadis.nl)  
Tekst en productie A-vier Communicatie, Amsterdam  
Vormgeving DATBureau, Amsterdam

 **ARCADIS**  
PENSIOENFONDS



Ook dit jaar weer volledige resultaatdeling mogelijk

## Missie herstelplan volbracht



ARCADIS Pensioenfonds behaalde in 2006 voor het vierde jaar op rij een positief beleggingsresultaat. Het was ook het jaar waarin een belangrijke mijlpaal werd bereikt: we hebben (nu al!) de einddoelstelling bereikt van het financiële herstelplan. Eind 2006 was onze dekkingsgraad gestegen tot 132,9%. Daarmee zijn de buffers van het pensioenfonds weer op het door De Nederlandsche Bank vereiste niveau en is het fonds weer financieel gezond te noemen.

Na de beurscrisis van 2002 stonden de pensioenfonds in Nederland, ook ARCADIS Pensioenfonds, er niet goed voor. De financiële buffers waren voor een flink deel verdampt door de koersdalingen op de aandelenmarkten. En de vooruitzichten waren vrij somber: bijna alle deskundigen waren het erover eens dat er de komende periode weinig heil van de beurs te verwachten zou zijn. Voor de gepensioneerden en werkenden zag het er naar uit dat het de komende jaren moeilijk zou zijn om de ingegane pensioenen en de pensioenaanspraken in de pas te laten lopen met de prijs- of loonontwikkeling. De resultaatdeling van het pensioenfonds, die daarvoor moet zorgen, wordt immers alleen toegekend als de buffers van het pensioenfonds hoog genoeg zijn.

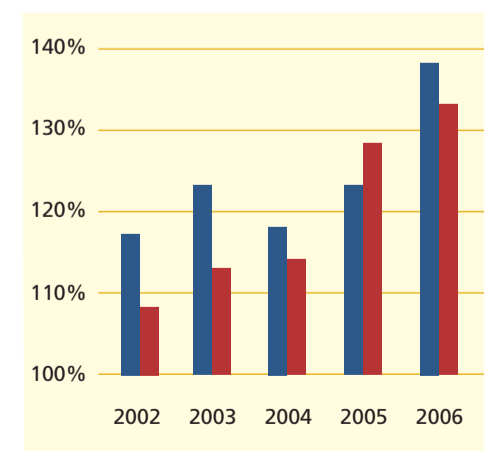
**Herstelplan** Net als veel andere pensioenfonds hebben wij in 2003 een herstelplan moeten indienen bij De Nederlandsche Bank. Daarin hebben we aangegeven hoe we in een periode van maximaal 8 jaar de buffers weer op het vereiste niveau zouden krijgen. Het herstel is veel sneller gegaan dan gedacht. In 2006 werd het punt bereikt dat onze buffers weer de omvang hadden dat voor ons fonds nodig wordt geacht. Dat is niet vanzelf gegaan. Behalve van het herstel van de aandelenbeurzen, is dit het resultaat van een consequent doorgevoerd beleid op het gebied van beleggingen, premie en resultaat-

deling. Alle betrokkenen hebben er een bijdrage aan geleverd. De gepensioneerden hebben enkele jaren een lagere resultaatdeling gekregen (pas in 2006 kon de resultaatdeling weer volledig worden toegekend), de werknemers bouwden minder vroegpensioen op en de werkgever heeft in die jaren geen korting meer gekregen op de pensioenpremie. Daarnaast is het beursklimaat de afgelopen jaren veel gunstiger geweest dan werd verwacht. In 2006 behaalde ARCADIS Pensioenfonds een rendement van 8,8% op de beleggingen. Na 2003 (12,4%), 2004 (8,5%) en 2005 (maar liefst 16,5%) was 2006 dus al weer het vierde jaar op rij met een dikke plus.

**Dekkingsgraad** De thermometer voor de financiële gezondheid van een pensioenfonds is de zogeheten dekkingsgraad. Die laat zien hoeveel vermogen er is ten opzichte van de pensioenverplichtingen (het bedrag dat we nu in kas moeten hebben om alle toegezegde pensioenaanspraken straks ook echt uit te kunnen betalen). In 2002 was onze dekkingsgraad gedaald tot 108%. Dat betekent dat er voor elke euro aan pensioenverplichtingen nog maar € 1,08 in kas was. Daarmee waren de buffers veel te laag. Eind 2006 was de dekkingsgraad opgelopen tot 132,9%. Berekend volgens de nieuwe systematiek van de nieuwe Pensioenwet, die we vanaf 2007 gaan volgen, bedroeg de dekkingsgraad van ons fonds zelfs 137,1%. In die

nieuwe systematiek worden de pensioenverplichtingen niet meer met een vaste rekenrente van 4% berekend, maar op basis van de actuele marktrente (meer daarover op pagina 2). Volgens beide berekeningsmethodes zijn onze buffers weer boven het niveau gestegen dat De Nederlandsche Bank nodig acht voor ons fonds. ARCADIS Pensioenfonds is financieel weer gezond. Dat is goed nieuws voor alle betrokkenen: een hogere dekkingsgraad betekent betere vooruitzichten op volwaardige resultaatdeling. Per 1 juli 2007 wordt er in ieder geval weer een volledige resultaatdeling over 2006 toegekend.

### Ontwikkeling dekkingsgraad



■ marktrente  
■ 4% rekenrente

# Inhalen gemiste resultaatdeling

Het bestuur van ARCADIS Pensioenfonds heeft besloten dat in het verleden niet toegekende resultaatdelingen (indexatie) alsnog ingehaald kunnen worden, mits het fonds daarvoor genoeg middelen heeft.

Dat is – naar huidig inzicht – het geval als de dekkinggraad van het fonds bestendig hoger is dan 140%.

Vanwege de nieuwe eisen uit de nieuwe Pensioenwet zijn ook de normen voor het al of niet toekennen van de reguliere resultaatdeling enigszins bijgesteld.

De resultaatdeling is bedoeld om de pensioenen in de pas te laten lopen met de inflatie (voor gepensioneerden en slapers) of de lonen (voor de werkenden). Zoals bekend is de resultaatdeling geen gegarandeerd recht. Zij wordt alleen toegekend als de buffers van het pensioenfonds hoog genoeg zijn (mits er geen andere redenen zijn om dat niet te doen).

In de jaren 2002 t/m 2005 is er aan gepensioneerden en 'slapers' geen volledige

resultaatdeling toegekend, omdat de buffers van het pensioenfonds toen te laag waren. Voor de werkenden lag de zaak anders: vóór 2004 was er nog een eindloonregeling (met automatische bijstelling van pensioenaanspraken); in 2004 was er geen loonstijging en dus geen resultaatdeling; de verhoging van de pensioenaanspraken vanwege de loonstijging in 2005 is aangevuld uit de met extra premie van de werkgever opgebouwde buffer. Zowel de resultaatdeling als de mogelijke inhaalindexering behoeven elk jaar expliciet een bestuursbesluit.

Het toekennen ervan is geen recht en de toepassing van de hieronder beschreven rekenmethodiek is geen automatisme.

## Resultaatdeling: wanneer niet, wanneer wel en wanneer inhalen?

Dekkingsgraad	Resultaatdeling	De genoemde percentages gelden voor eind 2006. Omdat de minimaal vereiste hoogte van de dekkinggraad afhankelijk is van diverse factoren (bijvoorbeeld het risico in het beleggingsbeleid), kunnen ze in de toekomst veranderen.
105% of minder	geen resultaatdeling	
↓	gedeeltelijke resultaatdeling	
125%	volledige resultaatdeling	
140% of meer	volledige resultaatdeling + geleidelijk inhalen gemiste resultaatdeling mogelijk	

## Toezicht en verantwoording

Bij pensioenfondsen gaat het om grote belangen en grote sommen geld. Daarom is het niet verwonderlijk dat er scherp toezicht wordt gehouden, onder meer door De Nederlandsche Bank. De laatste tijd is het toezicht op pensioenfondsen verder aangescherpt. De nieuwe Pensioenwet schrijft nieuwe regels voor en ook vanuit de pensioenwereld zelf zijn er richtlijnen opgesteld voor goed pensioenfondsbeheer, oftewel pension fund governance. Het gaat daarbij om zaken als het waarborgen van de deskundigheid van bestuursleden, het opzetten van een goede klachtenregeling en het vergroten van de transparantie bij het fonds.

Vanaf medio 2007 krijgt ARCADIS Pensioenfonds ook een nieuw, wettelijk verplicht toezichtorgaan: het Verantwoordingsorgaan. Dat orgaan gaat bestaan uit zes leden: twee leden namens de werkgever, twee werknemers en twee gepensioneerden. Het gaat controleren of het bestuur van het pensioenfonds in haar beleid de belangen evenwichtig weegt. Daarnaast wordt er gewerkt aan de inrichting van het zogeheten Intern Toezicht, een commissie van overigens juist externe deskundigen. Die commissie zal periodiek op meer technisch niveau kijken naar de financiële en administratieve huishouding van het pensioenfonds. Al met al dus een behoorlijke verscherping van het toezicht.



## Zo gewonnen, zo geronnen?

Het financiële herstel van ARCADIS Pensioenfonds is sterk geholpen door de goede beleggingsresultaten van de laatste jaren. Kan die winst niet weer net zo snel verdampen? Pensioenfondsdirecteur Armin Becker: 'Resultaten uit het verleden bieden geen garantie voor de toekomst, dus dat kan inderdaad. In ons beleggingsbeleid hebben we de laatste jaren echter stevige stappen gezet om de risico's beter te beheersen. Dat doen we door spreiding. We zoeken naar beleggingen met een stabiel rendement en die niet (allemaal) gelijk omhoog of omlaag gaan met bijvoorbeeld de aandelenmarkten. Ik denk dat we daarin succesvol zijn. Maar risico lopen hoort bij een pensioenfonds, want zonder risico geen zicht op een goed rendement en zonder goed rendement (volwaardige) resultaatdeling. Het gaat echter wel altijd om verantwoorde risico's.'

# Resultaten en beleggingsbeleid

ARCADIS Pensioenfonds haalde in 2006 een rendement van 8,8% op de beleggingsportefeuille. Met name het vastgoed en de aandelen deden het goed met respectievelijk een plus van 25,3% en 14,5%.

In het beleggingsbeleid maakt ARCADIS Pensioenfonds de zorgvuldige afweging tussen het streven naar hoge rendementen en het beheersen van risico's. Hoge rendementen vertalen zich in een grotere kans op volledige resultaatdeling voor de deelnemers, maar het risico moet verantwoord blijven.

Het sleutelwoord is spreiding. Het pensioenfonds belegt in verschillende beleggingscategorieën. In 2006 is een nieuwe studie afgerond naar wat voor het fonds de beste mix is. Het bestuur heeft naar aanleiding daarvan voor de volgende (nieuwe) beleggingsverdeling gekozen (de genoemde percentages zijn streefpercentages, binnen bepaalde bandbreedtes kan hiervan afgeweken worden):

- vastrentende waarden 40%
- aandelen 35%
- onroerend goed 20%
- hedge funds 5%

**Stabiel rendement** Het bestuur heeft al in 2004 besloten om minder afhankelijk te willen zijn van de grillen van de internationale kapitaalmarkten. Er wordt gestreefd naar een zo stabiel mogelijk rendement. Daarom is gezocht naar beleggingen die minder sterk in waarde fluctueren.

Een voorbeeld is niet-beursgenoteerd onroerend goed. Het voordeel daarvan is dat de waarde van die beleggingen niet direct gekoppeld is aan de beurskoersen (die door allerlei oorzaken ineens omhoog of omlaag kunnen gaan), maar meer aan de intrinsieke waardestijgingen van het onroerend goed. Het doel: voorkomen dat alle beleggingen op hetzelfde moment dezelfde beweging maken. Overigens zijn niet-beursgenoteerde onroerendgoedfondsen beperkt beschikbaar, zodat het bestuur er nog niet zoveel in heeft kunnen beleggen als het zou willen. In 2007 zullen echter verdere stappen op dit pad worden gezet: minder beleggen in aandelen, meer beleggen in categorieën die niet samen met de beurs omhoog of omlaag gaan.

**Rente** Niet alleen de beleggingen vormen een risico voor het fonds, ook de rente is een risicofactor. Het pensioenfonds moet de pensioenverplichtingen berekenen op basis van de marktrente. Bij een dalende rente stijgen de pensioenverplichtingen: het geld wordt dan immers verondersteld minder op te leveren en dus moeten we nu meer in kas hebben om de toegezegde pensioenen uit te kunnen betalen. Een dalende of stijgende rente heeft daardoor een (grote) impact op de dekkinggraad van het fonds. Dat renterisico heeft het pensioenfonds voor 50% afgedekt. Dat betekent dat een dalende rente minder negatieve gevolgen heeft voor de vermogenspositie van het fonds. Anderzijds zal het fonds ook iets minder profiteren van een stijgende rente.

## Uw pensioenfonds in een notendop

Uit het jaarverslag 2006

(bedragen in duizenden euro's)

	2006	2005	2004
<b>Aantal verzekerden</b>			
Actieve deelnemers	1.862	1.756	1.803
Premievrijen	2.894	2.890	2.984
Gepensioneerden (incl. nabestaanden)	2.255	2.254	2.220
Totaal verzekerden	7.011	6.900	7.007
<b>Inkomsten</b>			
Opbrengst uit beleggingen			
· Directe beleggingsopbrengsten	17.611	13.294	9.924
· Indirecte beleggingsopbrengsten	40.642	80.351	34.417
Premiebijdragen werkgever en werknemers			
· Pensioenregeling	12.907	12.454	13.547
· Extra pensioenpremie TOP-gat	-	9.200	-
· Arbeidsongeschiktheidsregeling	903	719	1.775
<b>Uitkeringen</b>			
Pensioen ten laste van het fonds	28.746	28.539	27.684
Arbeidsongeschiktheidsuitkeringen	787	773	798
<b>Beleggingen</b>			
Totale beleggingen	720.717	668.399	591.484
Rendementen (boekhoudkundig)	8,8%	16,5%	8,5%
<b>Vermogenssituatie</b>			
Pensioenvermogen *	719.959	682.274	601.737
Pensioenvoorzieningen o.b.v. APP rekenrente	541.536	552.779	525.666
Pensioenvoorzieningen o.b.v. marktrente	525.218	551.782	507.722
Dekkingsgraad o.b.v. 4% rekenrente **	132,9%	123,6%	114,5%
Dekkingsgraad o.b.v. marktrente	137,1%	123,6%	118,5%

\* Bezittingen -/- korte schulden

\*\* De APP-rekenrente bedroeg in het verleden 4%; ultimo 2005 bedroeg de marktrente 3,7%